

ВЧОРА В КРЕМЛІ

Увага всієї країни прикована до Кремля. Тут продовжує роботу черговий Пленум Центрального Комітету Комуністичної Партії Радянського Союзу. У Великому Кремлівському палаці члени і кандидати в члени ЦК КПРС, члени Центральної ревізійної комісії ЦК КПРС обговорюють важливі питання, зв'язані з інтенсифікацією сільськогосподарського виробництва на основі широкого застосування добрив, розвитку зрошення, комплексної механізації і впровадження досягнень науки й передового досвіду.

Вчора на Пленумі з великою промовою виступив М. С. Хрущов.

В роботі Пленуму беруть участь працівники партійних і сільськогосподарських органів, вчені, керівники колгоспів і радгоспів, передовики і новатори виробництва.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 5 (777).

15 лютого 1964 р.

Ціна 2 коп.

КОЛГОСПНОМУ СЕЛУ—ВСЕБІЧНУ ДОПОМОГУ В ХІМІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Весь радянський народ з великим трудовим піднесенням включився в боротьбу за здійснення програми, накресленої грудневим (1963 р.) Пленумом ЦК КПРС по хімізації сільського господарства. Поставлене життям невідкладне завдання — забезпечити сільське господарство мінеральними добривами, антибіотиками і вітамінами, хімічними засобами захисту рослин і на цій основі збільшити виробництво сільськогосподарських продуктів — стало всенародною справою. Нові шляхи розвитку сільського господарства в напрямку всебічної його інтенсифікації накреслив лютевий (1964 р.) Пленум ЦК КПРС.

Прагнучи взяти безпосередню участь у загальнонародній боротьбі за піднесення сільського господарства, професори, викладачі й науковці науково-дослідних інститутів та учбових закладів Київської та Одеської областей зобов'язалися:

— Розширити наукові дослідження, безпосередньо пов'язані з хімізацією сільського господарства і забезпечити швидке впровадження досягнень науки у виробництво. Колективи інститутів загальної і неорганічної хімії, фізіології рослин, мікробіології АН УРСР протягом 1964—1965 років здійснять розробку і забезпечать впровадження нового методу виробництва біомінеральних добрив з використанням бурого вугілля та відходів хімічних підприємств; вчені Інституту фізичної хімії АН УРСР працюватимуть над інтенсифікацією виробництва аміаку як бази для одержання азотних мінеральних добрив; працівники Одеського університету розроблять і передадуть виробництву методику одержання біологічно активних ростових речовин з відходів виробництва; науковці Української сільськогосподарської академії проведуть роботи по синтезу нових видів складних висококонцентрованих мінеральних добрив; Інститут органічної хімії АН УРСР поширить пошуки більш ефективних інсектицидів і гербіцидів; науковці Київського державного університету візьмуть участь в пошуках нових покладів мінеральної сировини для збільшення і здешевлення виробництва добрив; вчені інститутів Академії наук УРСР, Одеського державного університету та політехнічних інститутів працюватимуть над вдосконаленням технологічних процесів хімічних підприємств, які виконують замовлення колгоспів і рад-

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ КОЛЕКТИВІВ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УСТАНОВ І ВИЩИХ УЧБОВИХ ЗАКЛАДІВ МІСТ КИЄВА ТА ОДЕСИ

госпів, Український науково-дослідний інститут землеробства, Всесоюзний науково-дослідний інститут цукрових буряків і Всесоюзний селекційно-генетичний інститут розроблять науково обгрунтовану систему застосування органічних і мінеральних добрив з урахуванням зональних особливостей господарств з тим, щоб уже у 1964 році значно підвищити урожайність зернових культур, цукрових буряків та картоплі; Інститут фізіології рослин широко розгорне роботу по впровадженню в сільськогосподарське виробництво гранульованих марганізованих суперфосфату та нітрофоски методів передпосівного збагачення насіння мікроелементами, надасть допомогу Київській овочевій фабриці по застосуванню фізіологічно активних речовин для підвищення врожайності та вмісту вітамінів в овочах, які вирощуються в гідропонних умовах; науковці сільськогосподарських інститутів Києва і Одеси значно поширять практичну допомогу колгоспам і радгоспам в проведенні хімічної обробки і дріжджування кормів, вирощуванні кормів гідропонним методом і впровадженні мінеральних підкормок в тваринництві; силами працівників Українського інституту захисту рослин, Київського університету та Інституту фізіології рослин будуть розроблені більш ефективні засоби боротьби з шкідниками і хворобами сільськогосподарських рослин та бур'янами. Київський інститут гігієни праці та професійних захворювань вивчить властивості нових хімічних речовин, що застосовуються для захисту врожаю від шкідників і захворювань, і виробить правила, які б гарантували безпеку праці при їх застосуванні.

— Надати необхідну допомогу колгоспам і радгоспам Кагарлицького району Київської області та виробничим управлінням Вінницької області у виконанні прийнятих зобов'язань, достроково досягти рівня виробництва сільськогос-

дарських продуктів, запланованого на 1970 рік.

— Надати всебічну допомогу в створенні агрохімічних лабораторій: Роздільнянському та Білгород-Дністровському виробничим управлінням Одеської області, Києво-Святошинському, Тетіївському, Макарівському та Переяслав-Хмельницькому виробничим управ-

кваліфікації керівних працівників і спеціалістів виробничих управлінь, колгоспів і радгоспів; розробити програми і посібники з питань раціонального використання добрив, отрутохімікатів та способів їх застосування.

— Взяти участь в роботі університетів сільськогосподарських знань та шкіл передового досвіду, які працюють при колгоспах і радгоспах, допомогти у навчанні робітників і колгоспників правильному застосуванню органічних і мінеральних добрив, хімічних засобів захисту рослин.

Допомогти спеціалістам виробничих управлінь радгоспів і колгоспів Київської і Одеської областей з розробки картограм і планів хімізації сільськогосподарського виробництва з метою найбільш ефективного використання добрив, гербіцидів та отрутохімікатів.

— Взяти активну участь у пропаганді матеріалів

Пленумів та розповсюдженні агрохімічних знань серед населення шляхом організації лекцій, консультацій, бесід, видання брошур з актуальних питань хімізації сільського господарства.

— Широко залучити студентську молодь для допомоги у роботах по хімізації сільського господарства, використовуючи для цього

студентські конструкторські проектні та технологічні бюро, наукові гуртки, курсове та дипломне проектування, працю студентів в учбово-дослідних господарствах і лабораторіях, на виробничій практиці, а також шляхом створення на час канікул студентських агрохімічних загонів.

Ми звертаємося до всіх наукових працівників, професорів, викладачів вищих учбових закладів і технікумів України з закликом включитись в соціалістичне змагання за найбільшу допомогу трудівникам сільського господарства в практичному освоєнні досягнень сучасної хімії для одержання високих сталих врожаїв всіх сільськогосподарських культур і досягнення високої продуктивності тваринництва.

За дорученням колективів: академіки ВАСГНІЛ — КИРИЧЕНКО Ф. Г., Герой Соціалістичної Праці, лауреат Ленінської та Державної премій; БУЗАНОВ І. Ф., лауреат Ленінської премії; ВЛАСЮК П. А., заслужений діяч науки УРСР; академіки АН УРСР—ШВЕЦЬ І. Т., заслужений діяч науки і техніки УРСР; ОВЧАРЕНКО Ф. Д., КІР-САНОВ О. В., РОЙТЕР В. А.; члени-кореспонденти ВАСГНІЛ — МУСИКО О. С., лауреат Ленінської та Державної премій; МЕЛЬНИК С. О., заслужений діяч науки УРСР; кандидат наук РЕМЕСЛО В. М., лауреат Ленінської премії; професори і доктори наук — ВА-СИЛЬЄВ В. Н., ПЕРЕСІПКИН В. Ф., ПШЕНИЧНИЙ П. Д., ПЛИГУНОВ О. С., ЯМПОЛЬСЬКИЙ С. М., ЮРЖЕНКО О. І., МОСКОВЕЦЬ С. М., МЕДВІДЬ Л. І., ПИЛИПЕНКО А. Т., ХАРЧЕНКО П. Д., БОЛЫШАКОВ О. Г., РАЛКО О. В., ДМИТРЕНКО П. О., кандидати наук — ЮХИМЧУК Ф. П., КОВАЛЬ М. М., КАЛІБЕР-ДА В. Л.

У ЦЕНТРАЛЬНОМУ КОМІТЕТІ КП УКРАЇНИ

ПРО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ КОЛЕКТИВІВ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ УСТАНОВ І ВИЩИХ УЧБОВИХ ЗАКЛАДІВ МІСТ КИЄВА ТА ОДЕСИ ПО НАДАННЮ ДОПОМОГИ ПРАЦІВНИКАМ КОЛГОСПІВ ТА РАДГОСПІВ У ХІМІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ЦК КП України розглянув зобов'язання вчених міст Києва та Одеси по наданню допомоги працівникам колгоспів та радгоспів у хімізації сільського господарства.

ЦК КП України схвалив цінну ініціативу вчених і доручив партійним органам, міністерствам і відомствам Української РСР організувати широке обговорення зобов'язань в колективах учбових закладів і науково-дослідних установ республіки з тим, щоб всі вчені включились у всенародну боротьбу за перетворення в життя рішень грудневих (1963 р.) Пленумів ЦК КПРС і ЦК КП України.

літтям Київської області й безпосередньо колгоспам: імені Леніна Білгород-Дністровського управління, «Шляхом Леніна», Роздільнянського управління, імені Дзержинського Біляївського управління, імені ХХ з'їзду КПРС Комінтернівського управління Одеської області, імені Леніна та «Росія» Тарасанського управління, «Дружба» Васильківського управління, радгоспам «Совки» Києво-Святошинського управління, «Люберецький», «Комуніст» та «Требухівський» Бориспільського управління, «Комінтерн» Іванківського управління Київської області. Передати лабораторіям необхідне обладнання, підготувати кадри для роботи в них з числа працівників сільського господарства, хіміків-виробничників та сільської молоді, що має середню освіту, закріпити за лабораторіями вчених для постійного наукового керівництва.

— Організувати при університетах, сільськогосподарських вузах та наукових установах курси і семінари з агрохімії для підвищення

НА ЧЕШТЬ ПЛЕНУМУ ЦК КПРС

ДЕСЯТКИ нових типів машин створює Київський експериментальний завод сільськогосподарського машинобудування. До дня відкриття Пленуму ЦК КПРС бригада комуністичної праці І. Заславського закінчила складання останніх вузлів стаціонарного агрегату РК-5. Він призначений для роздачі кормів свиням.

ТРУДОВОЮ перемогою зустріли Пленум і складальники бригади Л. Ковальчука. Вони зобов'язалися в першій декаді лютого випустити 50 модернізованих машин — для накривання бортів цукрових буряків БН-100А, замість запланованих 20. Своєю обіцянку вони виконали.

НА честь Пленуму ЦК КПРС залізничники Львівської магістралі відвантажили понад план для трудівників полів 280 вагонів сільгоспмашин. 28 тисяч тонн мінеральних добрив, 750 тонн різних отрутохімікатів. 300 вагонів посівного зерна.

ДО відкриття Пленуму ЦК КПРС механізатори колгоспів, радгоспів і відділен «Сільгосптехніки» Луганської області достроково завершили осінньо-зимовий ремонт тракторів. На лінійку готовності поставлено понад 5300 машин.

ЇХ — ПОНАД 100

ПОЛІМЕРИ—ці «незамінні замітники» з кожним днем все ширше застосовуються в народному господарстві СРСР. З них роблять деталі для машин, будинки, виготовляють красиві й дешеві предмети споживання. Виробництво таких матеріалів в Радянській країні буде рости з року в рік. До кінця найближчого семиріччя, як заявив на грудневому Пленумі ЦК КПРС М. С. Хрушов, випуск пластичних мас і синтетичних смол збільшується в шість—сім разів.

Над якими новими полімерними матеріалами працюють зараз учені-хіміки? На це запитання відповідає заступник директора Московського науково-дослідного інституту пластичних мас кандидат технічних наук Модест Акутін.

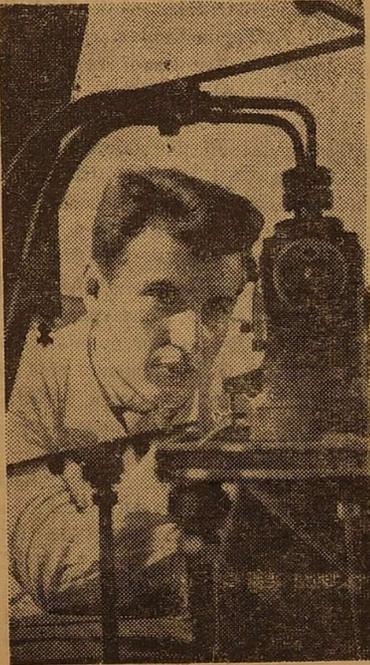
В Радянському Союзі діє широка сітка науково-дослідних інститутів, які працюють над створенням нових синтетичних матеріалів. І в кожного з них своє коло «споживачів» — відповідні галузі промисловості, для яких учені шукають нові полімери й найефективніші методи їх виробництва. Наш інститут, зокрема, працює над новими видами синтетичних смол, пластичних мас і напівпродуктів, які застосовуються в машинобудуванні, суднобудуванні, будівельній індустрії, у виробництві побутових предметів.

За останні п'ять років ми одержали понад 100 нових полімерних матеріалів і майже всі вони освоєні промисловістю.

ЗАМІСТЬ МЕТАЛУ...

До останнього часу в машинобудуванні й в багатьох інших галузях індустрії застосовувався синтетичний матеріал типу «АТ-4».

Він володів непоганими властивостями, але був складний у ви-

Добру славу завойовував колектив Невинномисського хімічного комбінату (Ставропольський край), який випускає у все більшій кількості аміачну селітру, карбамід і іншу продукцію. Працівники комбінату добиваються зниження її собівартості. Вже зараз на Невинномисському комбінаті мінеральні добрива коштують дешевше, ніж на інших підприємствах.

НА ФОТО: інженер Л. ДРОБИШЕВ готує рентгенівське обладнання для визначення структурного аналізу каталізаторів, які застосовуються в процесі виготовлення мінеральних добрив. Рентгенівський метод такого аналізу в азотній промисловості СРСР використаний вперше в центральній лабораторії Невинномисського комбінату.

робництві й дорого коштував. Ми розробили новий замітник — «ЛОС». Цей пластик уже впроваджений у промислове виробництво, з нього роблять деталі високої міцності для машин. Собівартість «ЛОС-а» значно нижча, ніж його попередника. На одному тільки Північнодонецькому заводі склопластиків застосування «ЛОС-а» дозволило зекономити півтора мільйона карбованців.

СМОЛИ — ЧУДЕСНИЦІ

В плані наших наукових досліджень видне місце займає проблема, так званих, іонообмінних смол. Ми розробили метод одержання таких смол, які використовуються в цукрової промисловості, гідроенергетиці, у виробництві антибіотиків, вітамінів, органічних кислот. За допомогою

іонітів можна із засолених джерел одержати прісну воду для пиття. Якщо до цього додати, що іоніти є каталізаторами в ряді хімічних процесів, що вони використовуються для одержання пари високих і зверх високих параметрів, то народногосподарське значення завершених досліджень стане видимим. Всього в промислове виробництво за допомогою нашого інституту впроваджено 14 нових іонітів.

Чимало користі обіцяє промисловості й створений нами, вченими, безперервний метод виробництва сечовинно-формальдегідних смол для клею і пластмас. Сфера його застосування весь час розширюється.

Відзначу лише, що при одержанні цих смол безперервним методом, тривалість реакції скорочується з 3—4 годин до трьох хвилин. Крім того, значно спрощується конструкція обладнання. Витрати металу на його виготовлення знижені в три-чотири рази, в чотири-п'ять раз зменшується потреба в промислових площах.

ЗНАЙОМТЕСЬ — «ДИФЛОН»!

Цей новий пластичний матеріал розроблений колективом нашого інституту. Він застосовується для виготовлення хірургічних інструментів, оптичних та багатьох інших приладів. Маючи високу

міцність, «дифлон» витіснив з багатьох виробів метал і дерево.

Друге «дітище» нашого інституту — синтетичний матеріал на основі полівінілхлориду — застосовують при виготовленні трубок, на які раніше йшла мідь та інші кольорові метали. Впровадження пластмасових трубок для бензопроводів тільки в тракторобудівництві зекономило в цьому році більше 300 тисяч карбованців.

ДЛЯ НОВОЇ ТЕХНІКИ

РАДЯНСЬКА хімічна наука займає важливе місце в синтезуванні основних типів кремнійорганічних сполук і полімерів. Вироби, виготовлені із застосуванням кремнійорганічних полімерів, не піддаються дії низьких або високих температур, їх фізико-хімічні властивості в цих умовах залишаються майже без змін.

Розроблені в інституті методи виробництва нових типів цих матеріалів — одно з найважливіших науково-технічних досліджень колективу.

(АПН)

СКЛОПОЛІМЕР

ПОДІБНО до того, говорять хіміки, запозичуючи термінологію ботаніків, як на рослині приживається привій, так до однієї молекули полімера можна прищепити другу велику молекулу. Два хімічних організми, дві хімічні індивідуальності зіляються в одній речовині, поєднують властивості обох: наприклад, міцність полістирола з еластичністю каучука.

Співполімеризацію широко застосовують при виробництві синтетичних матеріалів. Але співробітники Інституту загальної і неорганічної хімії в Мінську задумали не приживляти полімер до по-

лімера, а виростити молекулу полістирола на склі.

Скло плюс пластмаса — чудовий матеріал. Але біда в тому, що полімери погано прилипають до скла. Білоруські хіміки переборили не тільки опір полістирола, а й скла. Спочатку скляне волокно детально обпалюють, щоб вивести найменші сліди жиру, а потім вміщують в рідкий реактив. Цей реактив роз'їдає поверхню скла, і на ній утворюються ділянки, куди можуть прорости молекули полістирола в ту ж саму мить, коли вони народжуються.

С. ВЛАДИМИРОВ (АПН)

ЧЕТВЕРТЕ НАРОДЖЕННЯ

ЧАСОМ доля відкриття речовин і елементів буває такою складною і цікавою, як і людська. Так, алюміній, метал, який всього сто років назад вважався коштовним, який застосовували для ювелірних прикрас, сьогодні незамінний в авіації, електротехніці, машинобудуванні.

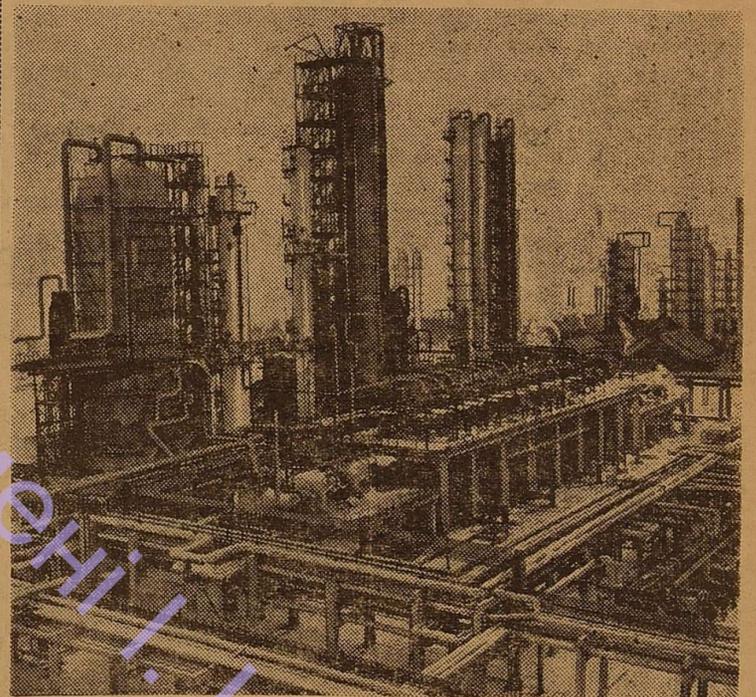
А є й елементи-«невдахи» — скандій, наприклад. Цей метал такий же легкий, як і алюміній, а плавиться при температурі трохи меншій, ніж сталь.

Скандій ще не був відомий вченим в 1869 році, коли Д. Менделєєв передбачив його існування і властивості.

Через 10 років скандій наро-

дився другий раз: шведський хімік Ларс Нільсон, працюючи над витягненням рідкоземельного елемента ітербія, одержав нову «рідку землю», властивості якої майже повністю співпадали з властивостями передбаченого Менделєєвим «екабора».

Але тільки в 1937 році скандій був виділений в достатньо чистому вигляді. До цього часу стало відомо, що в природі його не так уже й мало — в шість разів більше, ніж свинця. Скандій є в багатьох гірських породах, в мінеральних джерелах, вчені виявили його в буряку, моркві, хлібі, яблуках, меді, листях ожини, кістках тварин...

ЯРОСЛАВСЬКІ будівники здали в експлуатацію другий комплекс технологічного обладнання по первинній переробці нафти на Ново-Ярославському нафтопереробному заводі.

Це найбільша в країні установка АВТ-3, продуктивність якої дорівнює потужності двох аналогічних, вже діючих на підприємстві.

НА ФОТО: загальний вигляд установки АВТ на Ново-Ярославському нафтопереробному заводі.

Але цей елемент дуже розкиданий. Технологія його одержання складна, тому до 60-х років скандій був «безробітним».

В 1960 році радянські вчені Дмитро Бондарев і Юрій Басин звернули увагу на своєрідну будову оболонки скандію, яка наштотувала їх на думку про унікальні магнітні властивості цього металу і його окислу.

До цього часу сердечники феритів — магнітних напівпровідників, які широко застосовуються в налагодженнях пам'яті електронно-обчислювальних машин, роблять з окислу заліза з добавками окислів магнію і марганцю. Магнітоферитова пам'ять машини зберігає зашифровану інформацію дуже довго, не вимагаючи для цього додаткових затрат енергії. Але звичайні ферити не вільні від недоліків. Перш за все — через величезну склад-

ність проблем, які сьогодні вирішуються, швидкість «запам'ятовування» інформації стає недостатньою.

Вивчаючи властивості скандію, радянські інженери прийшли до висновку, що найменші добавки окислу скандію в матеріал сердечника повинен значно покращити роботу феритів. Такі ферити були виготовлені й повністю підтвердили догадку вчених. Вони володіють значно меншими індукцією і саморозігрівом, що дозволило створити систему магнітної пам'яті в два-три рази швидкішою, ніж звичайні, і до того значно меншу по об'єму й вазі. Така пам'ять слабше реагує на перешкоди й працює в багатьох разів надійніше. Технологія одержання феритів нового типу достатньо проста й не дуже відрізняється від існуючої.

Володимир СТАНЦО,
(АПН).

ПІД КОНТРОЛЬ МАС!

НАШЕ ОСНОВНЕ ЗАВДАННЯ

ГРУДНЕВИЙ Пленум ЦК КПРС відкрив широку перспективу дальшого піднесення економіки країни на основі хімізації народного господарства. На розвиток галузей хімії буде вкладено більше 11 мільярдів карбованців. Виконання цих грандіозних планів — бойове завдання партії і всього радянського народу.

Свій внесок в розвиток великої хімії, як сказав М. С. Хрущов на грудневому Пленумі ЦК КПРС, повинні внести органи партійно-державного контролю, їх актив, групи сприяння.

Хімічна промисловість Центрального району представлена підприємствами так званої «малої хімії», що перероблюють хімічну сировину. Це фабрики побутової хімії «Полімер», «Зоря», паролонних і шкорогалантерейних виробів та інші. Колективи хімічних підприємств району вжили заходи по розширенню виробництва, освоєнню нових видів виробів, механізації і впровадженню нової техніки.

На фабриці «Полімер» освоєється випуск 12 видів нових виробів з полістиролу, хлорвінілу, поліетиленової плівки. Впровадження нової техніки, механізація технологічних процесів дасть можливість збільшити обсяг цієї продукції до 1970 року в 2,5—3 рази.

В нашому районі знаходиться багато будівельних організацій, які виконують роботи на важливих об'єктах хімічної промисловості,

закінчується будівництво целюлозного комбінату великої потужності. Цей об'єкт повинен бути зданий в установлений строк. Багато вузів і технікумів в нашому районі. Колективи кафедр багатьох учбових закладів працюють над проблемою одержання нових видів хімічної продукції.

Комітет ПДК Центрального району і його актив вважали своїм основним завданням — забезпечити постійний контроль за виконанням рішень

В БОРОТБІ ЗА ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ГРУДНЕВОГО ПЛЕНУМУ ЦК КПРС

грудневих Пленумів ЦК КПРС і ЦК КПУ. Причому, головне полягає в тому, щоб, викриваючи недоліки, звертати особливу увагу на їх усунення і своєю роботою сприяти успішному виконанню директив партії і уряду.

Комітет ПДК району провів семінар для голів всіх груп і постів сприяння, присвячений підсумкам грудневих Пленумів і завданням груп і постів сприяння. На семінарі поділились досвідом своєї роботи т. т. Леонов (Держуніверситет), Табацька (фабрика побутової хімії), Водотинський (фабрика «Зоря») та інші.

Комітет ПДК Центрального району закликає всіх членів груп і постів сприяння ПДК, всіх активістів зосередити свої зусилля на допомозі партії по виконанню завдань, поставлених грудневими Пленумами ЦК КПРС і ЦК КПУ.

Ю. МАЦЕНКО,
голова Комітету ПДК Центрального району.

ТРИВОЖНІ ФАКТИ

БЮРО групи ПДК університету в своєму рішенні виявила відсутність порядку і планування у витрачанні коштів на наукові командировки. В результаті цього деякі професори та викладачі відіжджали в командировки по декілька разів, а інші не мали можливості ними скористуватись.

Наукові командировки давались по представленню завідуючими кафедрами і деканами факультетів в разі виникнення потреби, причому плановості в цьому питанні не було.

За перші три квартали минулого року вийшла перевитрата.

Чи не варто було б обговорю-

вати план командировок на кафедрах, вчених радах факультетів.

НА придбання устаткування в минулому році було передбачено більше, ніж 200 тисяч карбованців. Заявка цього року — більше 300 тисяч карбованців. Потреби університету перевищують асигнування. Але привертає на себе увагу, що є ще не встановлене обладнання, яке знаходиться на підвір'ї протягом 1-2 років і псується. Мова йде про прес вартістю 50 тисяч карбованців для хімфаку та інший прилад вартістю в 5 тисяч карбованців для біофаку. Необхідно вжити рішучі заходи для встановлення обладнання.

ПОПЕРЕДЖАТИ ПОРУШЕННЯ

ПРО РОЗПОДІЛ І ВИКОРИСТАННЯ МОЛОДИХ СПЕЦІАЛІСТІВ

В минулому році нештатний відділ учбових закладів Комітету ПДК Центрального району встановив ряд порушень Положення про молодих спеціалістів, допущених майже у всіх учбових закладах, що перевірялись, а також в проектних і будівельних організаціях райторгу. Обговоривши підсумки перевірки, бюро райкому партії вжило ряд заходів, направлених на ліквідацію недоліків по розподілу й використанні молодих спеціалістів. Прошло півроку. Відділ перевіряв, як виконано рішення райкому, й встановив, що більшість учбових закладів прове-

ли відповідну роботу й ліквідували багато недоліків.

Покращались справи в консерваторії (керівники товариші Повзун і Збандут). Жодного вільного диплому не видано й всі прибули на місце призначення, у Вищому інженерно-технічному морському училищі (нач. Г. Слєпченко).

Зведено до мінімуму видання посвідчень на право самостійного влаштування в Інститут інженерів морського флоту, Інженерно-будівельному інституті, Електротехнічному інсти-

туті зв'язку, причому, всі, хто одержав вільний диплом, працюють.

Але не все гаразд в держуніверситеті. Тут більшість з тих, хто одержав вільні дипломи, не влаштована на роботу. Ця цифра збільшується ще за рахунок тих, хто не ввійшов на місце призначення.

В Технологічному інституті харчової та холодильної промисловості деякі студенти відмовились від призначення. Чимало випускників не прибули до місця призначення.

Закінчились канікули. Після відпочинку наші студенти з новими силами взялись за навчання. Старанно оволодівають вони знаннями.

НА ФОТО — студенти першого курсу хімічного факультету (зліва направо) В. КОПТЕЛОВ, В. НІКОНОВ, та І. КОЛОМІЙЦЕВА оволодівають знаннями у Великій хімічній аудиторії. Фото П. СОКАЛЬСЬКОГО.

НЕОЛОГІЗМИ 5-го РОКУ СЕМИРІЧКИ

За роки семирічки, ми, день у день читаючи газети, сконстатували появу в нашій літературній мові близько 1500 неологізмів. Протягом п'ятого року семирічки ми зафіксували 260 неологізмів.

Коли, чому і як з'являються та поширюються в тій чи іншій мові неологізми?

В появі й поширенні неологізмів у мові можна намітити три етапи.

Перший етап — це виникнення в суспільстві потреби дати назву якомусь новому предмету, явищу. В зв'язку з цим утворюється нове слово чи вживається старе слово в новому значенні. Так були утворені такі слова, як сітал — скло кристалічне, сіталурґія — промисловість, яка виробляє сітал прожекторист — учасник рейду

комсомольського прожектора.

Другий етап — це поширення неологізму в межах якогось професійного виробничого колективу. Так, наприклад, такі неологізми як вінол (назва синтетичного волокна), коламін (назва біогенного стимулятора), запахолокатор (прилад, який виявляє місце перебування найрізноманітніших запахів) є поки що тільки професіоналізмами, тобто вживаються тільки в мові хіміків, біологів, фізиків.

Третій етап — це перехід неологізму з професійної лексики в лексику загальнонародної національної мови. Наприклад, космонавтка, кормовоз, ракетобудівник, євробачення.

За морфологічною будовою серед неологізмів п'ятого року семирічки найбільше складних слів і аббревіатур. Це такі, наприклад, слова, як телевісник, віброхід, деревобетон, кислородопровід, склоцемент; ДЮП (Дружина Юних Прикордонників), КЮК (Клуб Юних Капітанів), КМО (Комітет Молодіжних Організацій СРСР), СТЕМ (Студентський Театр Естрадних Мініатюр).

Небагато вжито й старих слів в новому значенні. Прикладом можуть бути такі слова як захребетник — тунєядець, радіоасистент — радіоапаратура, яка використовується в медицині, динозавр — мотовоз з довгим причепом тощо.

Деякі з неологізмів п'ятого року семирічки, як показує життя, ввійдуть у лексику загальнонародної мови, стануть загальноживаними.

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.

★
СЬОГОДНІ наша газета розповідає про діяльність народних контролерів.

З матеріалів, які тут друкуються, читачі довідаються про завдання КПДК Центрального району міста Одеси, про роботу групи партійно-державного контролю університету, а також поста ПДК на біологічному факультеті.

Армія народних контролерів діє. Велику й потрібну справу роблять вони — дозорні нашої партії.

ВЖИТИ ЗАХОДИ

НА початку цього року представники групи і факультетського поста сприяння ПДК перевірили стан збереження і використання учбового та наукового обладнання на біологічному факультеті.

Більшість устаткування, яке є на кафедрах, використовується. Але кафедри відчувають недостатню в обладнанні різного типу й призначення.

Так на факультеті є устаткування, яке не використовується. Не працює електронний мікроскоп ЕМЗ. Причини ясні: відсутність деяких деталей, відповідних умов для нормальної експлуатації, нарешті, відсутність необхідних спеціалістів (інженера, техніка).

Для проведення науково-дослідної роботи на кафедрі зоології безхребетних і кафедрі мікробіології студенти звертаються в інші науково-дослідні інститути.

Мікроскопи звичайного типу також не використовуються, бо немає... лампочок. Здавалося б — це дрібниці. Але господарча частина не може задовольнити цих потреб.

На факультеті слабо зберігаються матеріали та майно. Відсутність зовнішньої охорони приводить до розкрадання матеріальних цінностей.

Треба вжити необхідні заходи до ліквідації цих недоліків і нормалізувати учбовий процес.

М. ДОБРОГОРСЬКИЙ,
член групи сприяння ПДК університету.

ПЕРЕД ПОРТРЕТОМ Т. Г. ШЕВЧЕНКА

Твоєму обличчю
впевнений крій
Життя зробило своїми
грозами.
У кожній зморшці твоєї
Відбитий
невтомний розум.
Я бачу в очах непоборну
тугу
За рідним краєм,
за Україною,
Говорять очі:
— Терплю наругу,
Не каюсь,
не йду з повинною.
Греба мати велику мужність
Вкраїну гнану
не розлюбити.
Тому любов
і твоя співучість
У нас залишилась жити.
Шумлять про тебе дуби
крислаті,
Про тебе вітер співає
кобзою.
Зараз
у кожній селянській хаті
Портрет твого
рідного образу.

В опублікованому списку письменників, художників, композиторів, твори яких висунуті в ювілейний 1964 рік на здобуття Шевченківської премії стоїть ім'я вихованця нашого філологічного факультету Володимира Петровича Гетьмана.

Сьогодні в доробку поета вже є книги поезій «Рибальське щастя», «Зустріч», «За дротом», «Ранкові зорі», «Подорож до обрію», «Іскри з-під молота», які знайшли свого широкого читача.

На здобуття Шевченківської премії висунуто книгу поезій Володимира Гетьмана «Подорож до обрію». Кафедра української літератури ОДУ охоче приєдналася до цього, висловивши думку, що варто додати і збірку «За дротом».

Книга поезій «Подорож до обрію» об'єднує твори письменника останніх років. В авторській передмові-заспіві до неї читаємо: «До-

Всі ми читали багато чудових оповідань про полювання

на великих хижих тварин—левів, тигрів, барсів. Але полювання на вовків теж небезпечно. Це хижак підступні, хитрі, вони наносять велику шкоду тваринництву.

Мені пощастило зустрітись з чудовими людьми, з справжніми вовчатниками — співробітниками зоомузею університету — Ігорем Гавриловичем Гурським та Степаном Володимировичем Михайловим. Великі любителі природи, пристрасні мисливці, прекрасні слідопити, вони за своє мисливське життя знищили понад 80 вовків.

Я дуже хвилювався. А що, коли вони, старі досвідчені вовчатники, не побажають взяти з собою на полювання людину, яка ні разу не бачила вовка в лісі. Але все обійшлося добре. Я став готуватися разом з ними до вилазки на вовків.

...Перший день полювання видався невдалим. Коли обходили ділянки лісу, де, як, ми передба-

чали, повинні були бути вовки, свіжих слідів не виявили. Тишило одне — звірі приходять сюди, і наступний день може бути вдалим. Так воно й вийшло. В одній, дуже зарослій терном, ділянці лісу, так званому, «Великому Гладіші» було виявлено три вхідних вовчих сліди. Вихідних слідів не було.

Додержуючись тиші, ми спокійно, але в швидкому темпі, зразу з трьох боків лісу почали розмотувати й підвішувати на чагарник прапорці. Розпорядження віддавались пошепки.

Ігор Гаврилович, як досвідчений слідопит, який добре знає всі звички й хитрування вовків, завжди виконує найвідповідальнішу роль в облаві — нагонича, від уміння якого багато де в чому залежить успіх полювання. Ось і зараз він пішов гнати звіря. Останні стали на номери. Степан Володимирович показав мені місце, на яке я повинен стати.

Готую зброю. Уважно вдивляюся в зарості, ловлю найменше шарудіння.

Оглянувся. Бачу, зліва, через густий куш, продирається щось сіре. Завмираю, охоплює якесь чудне почуття, відоме тільки одним мисливцям. Все ближче просувається сіра пляма. Ось я вже через кущі ясно розпізнаю велику лобасту голову — вовк.

Швидко закидаю гвинтівку й в ту ж мить, коли велика сіра голова повністю показала з куща, приціляюся і натискую на курок. Звір спіткнувся, завив, і в якусь долю секунди повертається, щоб втікти. Ловлю на мушку бік звіря — і ще раз стріляю.

Ігор Гаврилович кинувся в кущі. Через дві-три хвилини чую кричить: «Юра, йдіть сюди, він тут».

Прибігаю. Величезний вовк лежить на снігу. Смертельно поранений звір проповз ще метрів 15,

залишивши за собою широкий кричавий слід.

— З полем вас, Юра, — потискує руку, поздоровляє посміхаючись Ігор Гаврилович.

— Дякую.

Щасливий витягаю на дорогу вбитого мною вперше в житті вовка.

Ю. БУЯНОВ,
співробітник зоомузею університету.

НА ФОТО: Ю. Буянов біля вбитого ним вовка.

ДО 100-РІЧЧЯ ОДЕСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ВИДАТНИЙ радянський палеоботанік, невідомий до сліди рослинності Африкан Миколайович Криштофович — вихованець нашого Одеського (колишнього Новоросійського) університету. Тут, в рідному університеті, і пройшли перші роки його наукової діяльності.

В 1914 році Африкан Миколайович переїжджає до Петербурга і очолює відділ палеоботаніки в геологічному комітеті.

Велику дослідницьку діяльність А. М. Криштофович поєднує з педагогічною роботою. Він читає курс палеоботаніки.

Педагогічну роботу він залишає тільки в 1952 році — за рік до смерті.

Науково-дослідницька діяльність А. М. Криштофовича під впливом і за порадою його вчителя Г. І. Танфілєва була присвячена палеоботаніці і охоплю-

ВИДАТНИЙ ВЧЕНИЙ

вала великий матеріал, зібраний із різних частин нашої країни, починаючи від південного до північного і від західного до східного її кордону, а також і деяких країн Азії та Європи.

Головним завданням дослідів А. М. Криштофовича було намагання на основі безпосереднього вивчення викопних флор і рослинності встановити історію флор земної кулі, виявити найголовніші закономірності їх розвитку і використати одержані знання на практиці.

Керівною ідеєю дослідів А. М. Криштофовича була ідея про єдність живого тіла й умов його розвитку, що змусило його оцінити викопні залишки як показники, які відбивають умови їх життя. Таке вивчення дозволило йому визначити клімат та інші умови зовнішнього середовища, в яких розвивались флори і рослинність, їх належність, а також вік геологічних відкладів, викрити неспромож-

ність і спростувати твердження про однорідність клімату і рослинності в минулому землі і встановити наявність зональності в палеозої, в третичному періоді кайнозоя та інші.

А. М. Криштофович розробив питання еволюції рослин, філогенії рослинного світу, історії і закономірностей розвитку флор і рослинності земної кулі. Він визнавав безперервність процесу видоутворення, темпи якого змінюються в залежності від швидкості й характеру зміни умов зовнішнього середовища.

Своїми палеоботанічними дослідженнями він розв'язав важливі проблеми дарвінізму — проблему факторів і проблеми філогенії рослинного світу. В роботах А. М. Криштофовича дарвінська теорія про історичний розвиток органічного світу одержала підтвердження і дальший розвиток.

Доцент П. ДМИТРАШКО.

В ПУТІ ЖИТТЯ

рога! Вона завжди несе в собі щось незвідане і привабливе, молодому — дарує силу, літній людині — повертає молодість, особливо тоді, коли на шляху зустрічаються натхненні сонцепоклонники, люди труда і краси». В дорогах поет набирає «насаги для буремних днів». З дорогами, зустрічами людей зв'язані нові враження, які плідним засівом кладуться в творчості митця.

В «Подорожі до обрію» Володимир Гетьман зображує свої путі-дороги по цілих землях Казахстану, шевченківських місцях Закаспію, вогненному серцю України—Донбасі, вічнозелених, оксамитових Карпатах, говорить про щирі зустрічі з незнайомими, але такими рідними радянськими людьми. Та поряд з цим у новій збірці поета відчутний і філософський підтекст. Подорож до обрію це і нестримне шукання нових обріїв у житті, і шукання нових героїв поезії, нових образів, нових тем і мотивів. Це роздуми про життя з його нестримним устремлінням у

Поетові, що зріс на Чорноморському узбережжі і з дитячих літ був закоханий в безмежні простори грайливих вод, тепер же, в час поїздок у милу Казахстан, цю закоханість він не може не розділити з безкрайними просторами цілих земель.

**Бо приніс з України
У казахську сім'ю
Не метіль холодниці,
А розраду свою.**

Ряд своїх поезій—«Мангішлак», «На руїнах Новопетровської фортеці», «Полини, полини...» Володимир Гетьман присвячує перебуванню Шевченка за Каспієм у час важких років солдатської неволі.

Поет бачить, як казахи шанують українського співця, співця великого братерства людей труда, і тоді ж клалася на папір рядки:
**Роки... Роки... Століття вже...
І правди сонця у зеніті...
І кожне серце береже
Його пісні, вогнем наліті.**

Інші картини постають перед одеським поетом, коли йому довелося побувати на Донеччині. Кипіння труда, ритмічне биття живо-

го серця України, люди великої мрії, що своїми устремліннями сягають за далекі обрії, вражають творчу уяву поета. І він, звертаючись до своєї пісні, ставить її на вахту з цими людьми титанічної праці:

**Іди, моя, пісне, на вахту з людьми,
Сталися, борися, працюй до зорі.**

В радісні часи, часи звершення мирної праці радянських людей, інколи блискавкою шугає важкий спомин про роки лихоліття війни, про полон... Не раз тривожний сон Сниться щоночі: тікаю з полону, Падаю в яму, встаю,
**Знов на майдані розп'ятий холоду
В літім фашистським краю.
Сниться щоночі: вічкарка шматує...
Б'є автомат по мені...
Сниться, що мама все бачить,
все чує...**

Ох, коли б це тільки в сні!

Так своєрідно, через власний спомин, поет, прилучається до тих, хто підносить чистий голос за Людей, за мирний труд, за мирні шляхи-дороги, за мирні обрії на Землі.

Звертає на себе увагу в новій збірці інтимна, подекуди філософська лірика поета. Знаходить своєрідні барви Володимир Гетьман і для викриття та засудження тих, що живуть лише здрібнілим сві-

НА ЗДОБУТТЯ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ ПРЕМІЇ

том побутового благополуччя, хизуються своїм скептицизмом і стоять осторонь при зведенні нашої велетенської будови комуністичного завтра («Нігілістикові»).

За невеликим виключенням, вся збірка поезій «Подорож до обрію» написана в притаманній авторові ліричній тональності, ширості, безпосередності.

Нова книга поезій сповнена глибокою любов'ю до Людини, до її творчої праці, до радянської землі, до неосяжної Батьківщини. Динамікою нових трудових походів, дорогами до нових обріїв сповнують книгу Володимира Гетьмана. Поет весь у путі, в путі пізнання людей, пізнання величчя їх діянь, пізнання краси їх сердець, самого життя.

Щасливого путі! Щасливої дороги!

П. МАРКУШЕВСЬКИЙ,
доцент кафедри української літератури.

Редактор Є. ГОГУНСЬКИЙ.